

REDACTIA

Arad, Doak Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 1/2 an 10 .
pe 1/4 an 5 .
pe 1 lună 2 .
Nr. 1 de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrisuri nu se i apolază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Doak Ferencz-utca nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un gir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.
de fiecare publicație.

Afăt abonamentele, cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

Scrisori nefrancate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

Afacerea Nessi.

Unde dai și unde — creapă, —
nice Românul.

Nessi a participat adică la demonstrația antidinastică din Cluj, când s'a huiduit imnul Casei Domnitoare, și pentru acest fapt comandă militară konvezească a pornit cercetare contra lui, fiind Nessi oficer. Kossuthiștii au obiecționat însă că aceasta este o călcare a dreptului de imunitate a deputatului; comanda militară a pornit adică disciplinarul contra lui Nessi fără a cere voie Dietei. Kossuthiștii stărue ca întâiu Dieta să hotărască. În ședința de Joi referentul comisiei de imunitate, *Marothy László*, a venit și a spus părerea comisiei: nu e cas de nesocotire a dreptului de imunitate, de oare-ce acest drept îl au deputații numai când e vorba de procese, ear' nu față de un simplu cas de disciplină.

Kossuthiștii nu s'au lăsat însă, ci prin vorbitorii lor *Olay* și *Kossuth* au stărut ca întâiu comanda militară să-l ceară pe Nessi dela Dieta, și numai după aceea să dea urmare cercetării disciplinare.

Și s'a provocat astfel în ședința de Joi a Dietei discuțiuni și scene violente, cum de mult nu s'a mai întâmplat.

Fejérváry a strigat la adresa lui *Olay*:

„Dacă e oficer, să se poarte cinstit“...

Kossuthiștii au replicat și mai aspru. Strigătele: „Nu e lacheu al regelui“, „A demonstrat în contra unui imn blăstemat“, „La miliție nici cânt nu dau nimic pe drepturile naționale“, — și așa mai departe, se auzeau într'una. Un adevărat duel de cuvinte a fost între kossuthiști și ministrul *Fejérváry*, cunoscut de altfel și ca om de spirit și ca bărbat care spune lucrurile așa cum le simte și crede.

Vorba nici n'a fost de altfel atât de a se lamuri până unde se întinde dreptul de imunitate al deputaților, ci partidul kossuthist a căutat un prilej prielnic, pentru a demonstra în contra militarismului și destul de transparent și împotriva Casei Domnitoare, care tocmai acum cere sporiștea listei civile. Și fapt e că a și eșit la iveală între Unguri un curent așa de radical, cum de mult n'a mai fost. În Dieta se vorbește despre Rege ca despre ori-ce alt muritor ear' în presă se scrie pe un ton în cât, se știe, bătrânul *Jókay*, nestorul publicisticii maghiare, s'a simțit dator să intervină și să roșge pe colegii sei din opoziție să nu mai atace persoana saoră a *M. Sale*. A pus însă ulei pe foc, pentru-că tocmai de-atunci încosoi kossuthiștii scriu și mai aspru.

Afacerea Nessi le-a venit apoi tocmai bine ca să-și verse necazul în contra a tot ce este austriac.

Așa, că afacerea Nessi ocupă aproape întreaga săptămână opinia publică a țării, fără ca în fond să ne alegem decât cu vorbiri violente.

Nessi rămâne însă celebru. Ceea-ce este dorința și idealul celor mai mulți deputați, așa că „*Alkotmány*“ dela 21 c. într'un articol de fond și serie, cu multă indignare și satiră, despre deputații cari cu ori-ce preț cantă să ajungă celebri.

„Cu mijloace ieftine, prin convocarea de „affere“ și umflând toate lucrurile — serie numitul ziar — acești deputați caută popularitate, fac pe demagogii și pe sansculoșii pe când ar trebui să poarte togă, și cari printr'o ușurință condamnabilă iau parlamentului caracterul de serioșitate și-l înjosec grozav înaintea țării“...

Că cei mai mulți deputați cari au vorbit în chestia Nessi n'au făcut decât demagogie, e lucru constatat.

Ear' că afacerile țării nu pot merge bine când se împedecă de asemenea declamări, iarăși e evident.

Sânge nou, elemente nouă, și prin urmare noul curent, — eată singurul lucru ce poate ridica nivelul parlamentarismului din Ungaria.

Cine va fi însă bărbatul de stat care printr'o înțeleaptă dar' totodată și foarte energică politică să facă această infuziune?!

In contra imnului „Gotterhalte“. „*Független Magyarországnak*“ (dela 20 Noemvrie) scrie că în ședința dela 19 c. a comisiei militare baronul *Fejérváry* s'a mirat mult de ce kossuthiștii urăsc așa de mult „*Gotterhalte*“, când se știe că și legile dela 1848 au fost proclamate în sunetul acestui imn.

La aceasta ziarul kossuthist răspunde: „Dela 1849 încoaci *Maghiarít* nici nu pot să considere acest imn decât ca imn al găzilor (*hóhérhimnusz*). Insuflețescă-se pentru dînsul *Fejérváry*, deoarece ce el s'a mai însuflețit și de alte lucruri pe cari Ungurii li au blăstemat; să nu creadă însă că din sufletul nostru a perit amintirea epocii de teroare dela 1849 până 1851, cum a perit din al său. Noi n'am uitat aceasta și nația maghiară nici va uita nici va ierta aceasta nici odată“.

Un bărbat sincer. Deputatul *Soltész Nagy Kálmán*, ales la *Miskolcz*, unde fusese primar, fiind vorba să-l aleagă earăși primar declară că se va retrage din Dieta, deoarece ce n'a găsit acolo teren prielnic pentru activitate. Nu se face adică nimic serios acolo, ci se îmblătesc paie, se cultivă frasa sforditoare și patriotismul fals și gol.

Cuvinte atât de aspre, zise la adresa Dietei de un membru al Dietei, de mult nu s'a citit. De aceea manifestul tui *Soltész* în cercurile maghiare și face oare-care senzație.

Conspirație irlandeză. *Duffy*, deputat irlandez din *Caltra*, a fost osândit la trei luni temniță pentru că în ziua de 18 Iulie pusese la cale o conspirație. În urma acestui fapt s'a și făcut o ruptură în partidul irlandez național; nouă deputați au ieșit adică din partid și sub conducerea lui *Heally* au format o nouă grupare care deși în principiu va fi cu ceailalți irlandezi, asupra atitudinii și acțiunii partidului în genere va avea rele urmări.

Din Dietă.

— Ședința dela 21 Noemvrie. —

E a doua ședința deja în care părinții patriei se ocupă cu afacerea Nessi. Și astăzi tot kossuthiștii au pus tonul. *Krasznay* și *Visontai* atacă aspru indeosebi pe *Fejérváry* și spun că chestia lui Nessi fiind chestie de imunitate, n'ar fi trebuit luată ca chestie de partid, ci să se fi considerat ca fiind a tuturor partidelor, a parlamentului.

A vorbit apoi *Eötvös Károly*, care a făcut cu atât mai mare senzație, cu cât n'a vorbit de mult și acum a venit întâia oară în noul edificiu al parlamentului. Intre altele a zis și e un lucru nebun a se trage în cercetare un Ungur pentru-că a cântat imnul național.

Fejérváry, în răspunsul său, a arătat însă că imnul s'a cântat ca demonstrație, pentru a acoperi imnul „*Gott-erhalte*“. *Eötvös* — zice ministrul — a uitat că în monarhie sunt nu numai Unguri, ci și provincii (Sgomot mare și proteste din partea kossuthiștilor)

Kubik. A încubuit omul acesta? *Voci*. Să nu-l mai ascultăm, haidem afară. (O parte dintre kossuthiști iese din sală).

Președintele îndrumă la ordine pe *Kubik*.

Fejérváry (după-ce cu mare greutate se face liniște, urmează): Trebuie să fim cu considerație și la naționalități; d'aceea limba în armata comună este cea germană.

Rakovszky interpeleză apoi pe *Szell* în privința celor întâmplare la *Pucho*, unde protopretorele n'a lăsat pe deputatul *Ernst Lajos* să vorbească într'o adunare electorală. Mai acuză pe fișpani că sunt coruptibili.

Szell răspunde înlată. Desaprobă purtarea protopretorelui și zice că va ordona cercetare disciplinară. Respinge apoi acuzarea formulată la adresa fișpanilor.

Rakovszky se rectifică spunând că a înțeles acuză numai la adresa unora dintre fișpani, ear nu la a tuturor.

DIN ROMÂNIA.

Dela Curte. M. S. Regele a binevoit a răspunde următoarele la urările consiliului comunal al Capitalei cu prilejul celei de a 33 a aniversării a căsătoriei Majestăților Lor:

„Cu vio bucurie am primit călduroasele urări ce d-voastre Ne exprimați pentru aniversarea căsătoriei Noastre. Regina și Eu mulțumim din tot sufletul consiliului comunal al iubitei Noastre Capitale pentru această dovadă a credinței ce vă grăbiți a Ne renoi cu prilejul acestei zile pe care am sărbătorit-o de 33 de ani, încourat de dragostea scumpului Nostru popor.

Carol.

Mulțumită. Dl *Efsio Giglio Tos*, președintele studenților italieni cari au vizitat România, a adresat o scrisoare de mulțumire dlui primar al Capitalei, pentru primirea și ospitalitatea acordată studenților italieni.

Eată textul scrisorii dlui *E. Giglio Tos*:„*Domnule primar,*

„Vă cer ertare dacă am întârziat a-mi îndeplini datoria de recunoștință, căci am fost bolnav după întoarcere și numai de câte-va zile sunt în convalescență.

„Cu inima vecinic plină de cele mai dulci amintiri a șederei mele în ospitalierul oraș al Bucureștilor, reînnoesc, deci, mulțumirile mele cele mai vii pentru banchețul pe care primăria ni-l'a oferit și pentru concursul bine-voitor pe care l-a dat sărbătorilor cari au solemnizat sosirea noastră.

„Asigurându-vă că, cu toții, vom păstra o amintire neștersă despre București și România întreagă, vă rog să primiți, d-le primar, expresiunea perfectei mele considerațiuni“.

Devotat, *Efsio Giglio Tos*.

Turino, 14/XI, 1902.

Daruri. Dl *Vasilie Stroescu*, mare proprietar în *Basarabia*, a oferit administrației Casei școalelor suma de 200.000 lei, care să fie întrebuințată în interesul școalelor rurale dela noi.

În același timp, generosul donator a mai oferit administrației Casei Bisericeii suma de 110.000 lei, care să constituiască primul fond pentru clădirea unei biserici catedrale în *București*.

De altfel, generositatea și simțemintele adevărat românești ale familiei *Stroescu* din *Rusia*, sunt de mult cunoscute la noi.

Așa, în 1882, dl *Mihail Stroescu*, acum decedat, și soția sa d-na *Elisa M. Stroescu*, mari proprietari în *Basarabia*, au oferit ministerului nostru de instrucție 50.000 ruble=163.400 lei, din ai căror venit să se construiască localuri de școli rurale.

Până la înființarea Casei școalelor, această sumă a fost capitalisată, sporindu-se la 185.400 lei, și astăzi ea produce un venit anual de 9.270 lei.

Din venitul acestei sume, numită „*Fondul Elisa și M. Stroescu*“, s'au construit până acum patru frumoase localuri de școale și anume, în comunele *Tureanca*, județul *Dorohoiu*; *Oancea*, județul *Covurluiu*; *Cârcea*, județul *Dolj*; *Boteni*, județul *Muscel*, și s'a contribuit la construirea altor patru localuri de școale în diferite comune rurale din țeară.

Muntele Carol. La 20 Noemvrie a fost bătută pe muntele „*Iacob Deal*“, din *Dobrogea*, placa comemorativă prin care i-se dă numele de „*Muntele Carol*“.

Eată inscripția acestei plăci comemorative:

Muntele Carol

336 metri de-asupra nivelului Mării Negre.

Așa a denumit acest munte, în ziua de 28 Aprilie 1902, *Dim. A. Sturdza*, care, la vîrstă de 70 de ani și pentru a treia oară prim-ministru al țării românești sub domnia Marelui Rege *Carol I*, l-a urcat în 38 minute.

România și Bulgaria.

Sub acest titlu, „*Berliner Neueste Nachrichten*“, din 15 Noemvrie 1902, publică următorul important articol de fond:

Publicăm mai la vale textul toasturilor rostite la *Plevna* de regele României și de principele Bulgariei. Din textul lor autentic se poate vedea și mai desușit decât din scurțul resumat comunicat acum

cateva zile, ca in prima jumtate a acestei septimani s'a petrecut pe teritoriul istoric-memorabil al Bulgariei de nord, un eveniment caruia nu i se poate tagădui o importanta internațională.

E lucru cunoscut și in diferite ocazii a relevat ca România, contrar atitudinii statelor balcanice, s'a dovedit a fi de zece ori ant un stălp puternic al unei pacifice revoltări a Orientului. Contrar unei știri răspândite din Franța și repetate in zilele din urmă, România este singurul stat eșit din crucea desasturată în Orient în ultima jumtate de veac; un stat care ține ferm la stăruința sa în ce privește dreptul ginților și care mai cu seamă nici odată n'a călcat tratatul din Berlin.

Consacrându-se întru ridicarea vieții interne a tinerului stat, România sub înțeleapta conducere a Regelui său, a ținut strâns la o politică de pace, deși militărește ar fi fost neasemănător mai mult în stare decât statele balcanice sau Grecia, ca să urmărească cine știe ce scopuri egoiste.

In toate crizele acute ce s'au ivit în anii din urmă în Orient, România a observat mereu cea mai corectă atitudine și prin aceasta a contribuit foarte mult pentru localizarea evenimentelor amenințătoare.

E puțin cunoscut că România în 1885 când relațiile dintre Sârbia și Bulgaria se încordaseră, a dat o foarte pipăită dovadă despre iubirea ei de pace.

Regele Milan trimisese atunci, la București, un plenipotențiar special, care avea misiunea să îndemne România, dacă nu la o activă participare în războiul contra Bulgariei, cel puțin la o demonstrațiune militară, prin care bine înțeleș ar fi fost paralizată cu desăvârșire orice acțiune serioasă din partea Bulgariei. România a respins propunerea și a împedecat astfel ca din războiul sârbo-bulgar să rezulte o crasă orientală despre izbucnirea căreia, în acea vreme, existau toate simptomele. Faptul acesta e interesant și din punctul de vedere că el dovedește în chip indiscutabil că neîncrederea arătată de Bulgaria față de puternicul ei vecin dela nord este cu d săvârșire nelintămăiată. Acum de curând se pare că cel din Sofia s'au convins și ei despre aceasta. Dovadă despre aceasta cel puțin sunt zilele dela Rușciuc și mai cu seamă cea dela Plevna.

Cauza principală a încordării ce a existat mai mult ani între România și Bulgaria au fost uneltirile macedonene care nu numai că primejdiau pacea în Peninsula Balcanică, dar se întindeau până în România, unde comitetul macedonean înșeu nu n'a dat înapoi de a săvârși crime.

In timpul din urmă guvernul bulgar n'a văzut silit, atât din considerațiuni de politică externă, cât și din motive de politică internă să ia măsurile pentru stavilirea propagandei macedonene.

Rusia, prin avertismentele sale serioase a adresa Bulgariei, precum și prin apropierea hotărâtă a atitudinii Turciei, a dovedit că nu dorește nici o complicațiune în Orient.

Guvernul bulgar a mai trebuit apoi

să facă experiența că uneltirile macedonene amenință să provoace chiar în țeară îngrijitoare incurcături. Din aceste motive s'a făcut o schimbare în atitudinea guvernului bulgar în ce privește Macedonia — atitudine ce în același timp a contribuit la îmbunătățirea relațiilor dintre Bulgaria și România.

NOUTĂȚI.

ARAD, 22 Noembrie n. 1902.

Osândit. Din Cluj se telegrafează că la pertractarea de ori ce s'a ținut în procesul intentat d-lui Victor Lazar pentru broșura „Dar de Paști“ curtea cu jurați aducând un verdict afirmativ, tribunalul a dictat pedeapsa de 4 luni temniță de stat și 600 coroane amende. Procurorul nu s'a mulțumit însă numai cu atât, ci ceruse ca osânditul să fie imediat arestat. Tribunalul, sub presidenția baronului Szentkereszty, a respins însă cererea procurorului Daniel. Apărător al d-lui V. Lazar a fost dl Dr. Cassiu Maniu.

Petițiune respinsă. Petițiunea dată pentru invalidarea mandatului contelui Telesky Gyala a fost respinsă în senatul I. al Curiei reg. și petenții judecați la suportarea cheltuelilor.

Instalare de preot. Măne, în 23 Noembrie st. v. se face instalarea nou alesului preot I. Dragancea în parochia din Galșa. Felicitările noastre.

Bucuria sașilor verzi. „Kronstädter Zeitung“ ziarul sașilor verzi anunță cu mare bucurie, că tribunalul din Murș-Ogorhei a respins acusa făcută de procurorul vestit Lazar contra deputatului dietal al sașilor Korodi, în contra avocatului Dr. Orendi, Dr. Franz Lessz, și contra lui Dr. Siegmund senator orașenesc. Tribunalul a sistat acusa în două cazuri din cauza prescrierii, iar în două cazuri pentru că nu a aflat motive de agitațiune. Procurorul a apelat contra sentinței tribunalului.

Notar împușcat. Din Chisdia (lângă Lipova) vine vestea, că în decursul zilei de ieri, notarul Eck Lajos a fost împușcat în locuința sa prin fereastră. Notarul Eck a avut multe daraveri cu stănenii, a fost acuzat pentru falsificări de cambii și probabil pentru păcate de acestea l-a ajuns acum atât de crud Nemesa.

Adevărat că poeziile, în cari razele veseliei spulberă nouri grei ai unei vieți dintre cele mai serioase, sunt puține la număr și aproape toate inedite, din cauza nedeșvârșirii lor. Prin lectură, prin auto-sugestiune, prin o disciplinare severă a spiritului și mai ales în urma suferințelor sale, Eminescu s'a depărtat tot mai mult de dragostea pentru acest gen de versuri, cultivat cu predilecție în tinerețe. Poeziile începute au fost părăsite, dar chiar și în forma lor primitivă ele devin prețioase, nu numai prin câteva frumuseți poetice, ci prin faptul că sunt probe de momente senine din viața poetului.

Aici aparține în primul rând următoarea poezie scrisă în hexametru nu tocmă desăvârșită și intitulată Mitologicale:

Da! din porțile mândre de munte, din stînci arcuite
Ese-uraganul mînd pe lungi umeri de nori
Căi fulgerător și carul ee în fuga lui tună.
Barba lui flutură 'n vînturi ca negura cea argintie
Părul umflat e de vînt și prin el colțuroasa
Impletită de fulgerul roș și din vinete stele.
Hohot' adine bătrînul cînd vede că munții
Și-și prăvălesc căciule de stînci cînd vor să-l salute...
Codrii bătrîni rid și ei din adine și vîind
Paltenii 'nalți și bătrîni stejari și brazil
cel voinici,
Numai marea albastră murmură în contra orgiei

„Sămănătorul“, excelenta revistă literară ce apare în București sub direcția poezilor Al. Vlahuță și G. Coșbuc, în cel mai nou număr (Nr. 32, dela 3/17 Noembrie) aduce un studiu: *Humorul lui Eminescu* de Ilarie Chendi; îl reproducem; apoi un Pastel de St. O. Iosif, Cât ține liturghia de I. A. Bassarabescu, Poveste de I. Petrovici, Marea Nordului de Miron Aldea, Cununa de Z. Bărsan, Intre paseri de Marioara Florian, Paserea sfioasă de Al. Davila, Scrisori bătrânești de Ioan Bogdan.

Răsunarea rivalului. Curtea cu jurați din Arad alaltăieri a adus sentință asupra fiacului Simion Blaj care din jaluzie a împușcat pe rivalul său Mihai Petrecuț. Curtea l-a judecat la 2 luni temniță care timp l-a împlinit erin arestul preventiv.

Bora. Infricoșatul vînt al litoralului Adriatic s'a arătat în toată puterea lui acum în Dalmația Quarnero și Fiume. Urmele lui se vîd pe numărul mare al bolnavilor de influență și pe acea, că pe străzi abia mai vezi om. Mai tare se simțeste iusă pe mare, unde corăbiile nu cutesă să se miște din porturi. Năile, cari fac circulațiune litorală, sosesc și pleacă cu întârziere. Corăbiile abia pot ancora în porturi. Corabia „Sipan“ trebuia să ancoreze, cînd de odată vine bora cu toată puterea, o smicește din loc și o avirle în corabia austriacă „Risorto“. Corabia italiană încărcată cu fosfat tu silită să ancoreze în loc de Fiume în Cherso. Trenurile întârzie toate din pricina borei. În Triest bora a erupit cu toată puterea și are o înțime de 100 km. Comunicațiunea tramvaielor electrice a încetat pe toate liniile, teatrele sunt închise — gerul e mare și ninge în toată Istria.

Catastrofă pe Dunăre. Din Orșova s'a vestește o necercire mare. O naie cu lucrători s'a spart și a început să se cufunde. În urma spaimii mari lucrările de mîntuire mergeau cu greu. Năile din apropiere venind într'ajutor au putut să scape 5 bărbați și o femeie. Să zice, că au perit cam treizeci de inși în valurile Dunării.

Moștenitorul rusese pe pat de moarte. Din Peterburg vin știri îngrijitoare despre starea moștenitorului marele principe Mihai, Bolnavul e acum atât de slăbit, încât medicul său Dr. Pholann a trebuit să înceteze cu orice tratament. Medicii rușești au abia de viața moștenitorului și catastrofa o amînă numai aerul dulce al Crimului.

O drama misterioasă. Cronică criminală a capitalei franceze s'a sporit încă cu una: s'a omorît o femeie tineră și frumoasă. Jertfa după cum se anunță din Paris se chiamă Helene Gore, artistă americană, pe care au găsit-o moartă la locuința aman-

talul ei cu numele Rydenski în apropiere de Bois Boulogne, în casa Rue Faisanderie. Capul moartei era sdruncinat de un glonș de revolver. Oamenii poliției au aflat în odă și pe Rydenski, care interog at fiind, a venit în contradicțiune, apoi a fost deținut. Rydenski întâiu a fasonat, că femeia s'a sinucis. Mai târziu a spus că a scăpat din revolverul și glonșul din nefericire a omorît femeia, Rydenski este originar dintr-o familie de frunte rusească, a fost și oficer de gardă rusească. A venit la Paris să se cuantifice pentru scenă.

Inmormentarea lui Cristofor Columb. Rămășițele pămîntești ale marelui descoperitor al Americii au fost puse luni în sicriu nou și duse cu pompă mare la catedrală din Sevilla. La ceremonia aceasta au fost de față ministrul de marină al Spaniei, comandantul militar al orașului Cadiz, toate dignitațile politice și administrative din loc și un număr mare de popor.

Rămășițele lui Columbus au răcut 200 de ani în catedrala din San-Domingo; în 1796 au fost transferate la Havana, iar după războiul din Cuba fură aduse în Spania. Abia acum și-a aflat loc definitiv de repaus rămășițele marelui descoperitor. În jurul extradării cadavrului a lucrat mult principele Veragna, un descendent al lui Columbus.

Prima principesă Mafalda, de Savoia, al cărei nume s'a dat acum noilor născute a suveranilor Italiei, s'a născut în anul 1110. Era foarte frumoasă și se îmbrăca întocmai ca războinică. D'impreună cu fratelul său Urban, a condus o ceată de saivoiarzi în ajutorul orașului Milan, asediat de împăratul Germaniei Frederic Barbarossa. Fiind făcută prizonieră și condamnată la moarte, Mafalda voia să înfrunte moartea cu un neșpus curagiu. Barbarossa, admirându-i curagiul, o scapă. Mafalda se căsătorii cu Alfonso III-lea și deveni regină a Portugaliei. Ea a murit în anul 1158.

Regele Alexandru la mommentul lui Milan. Cînd a murit ex-regele Milan, fiul său Alexandru, regele Sârbiei n'a fost de față la inmormentare. După cum se scrie acum s'a decis, că împreună cu soția lui Mașina Draga va merge la sfîșțirea capelei care s'a ridicat prin împăratul rege Mașina statea Sa Francisc Iosif I. Sfîșțirea capelei se va face în ziua aniversară a inmormentării.

Un judecător drept. Judecătorul Gwilym, șef magistrat al tribunalului Aberdeen, s'a condamnat singur la o amendă de zece șilingi, în împrejurările următoare. Președintele, luînd loc pentru a prezida ședința tribunalului, observă că nu-și poartă șese nici toga, nici peruca, atributele tradiționale ale funcțiunii sale. Dl Gwilym

Humorul lui Eminescu.

Ca la toți poezii romantici găsim și în creațiunile lui Eminescu urme evidente de ironie romantică.

Noțiunea ironiei romantice, introdusă în discuțiile estetice de Friederich Schlegel, nu este deplin înțelesă, dar în general ea se reduce la o extremă libertate de gândire și la o critică aserbă a problemelor îmbrățișate cu preferință din domeniul fenomenelor paradoxale.

Două părți mai esențiale constituie această noțiune, dintre cari cea dintăi este identică cu convingerea, nutrită de toți romanticii, despre deșertăciunea vieții și a fericirii pămîntești. A doua parte se caracterizează mai mult prin simbul cel strălucesc anumite situații sociale sau sufletești, situații cari plesc pe poet a căuta diferite simboluri s'au alegorii pentru exprimarea lor. Prima parte este mai reflexivă și aproape exclusiv satirică, iar a doua conține o nuanță bună de humor și o notă mai mult descriptivă.

La Eminescu întâlnim amîndouă aceste însușiri. Una o cunoaștem foarte bine, căci s'a stăruit cu prisosință asupra ei și se manifestă în acel lung șir de poezii și satire, în cari poetul hohotește asupra soartei nenorocitorilor „muști de o zi“ cum numește el muritorii. Partea însă în care satira lui e mai blîndă și mai indulgentă, unde fruntea încețoșată a apostolului se înveninează, este și ea demnă de a fi cunoscută, dacă nu din motive de artă pură, cel puțin pentru a avea o notă mai mult din individualitatea poetului.

Care bătrînul rege făcea 'n beția lui oarbă.
El min' oștiri de nori contra... și armia-l
neagră
Ruptă pe ici pe colea de-a soarelui roșă
lumină,
Șiruri lungi fug repede grei pe cerul cel
verde.
Și netezindu-și barba trece prin ei uraganul
Dus de fulgerătorii cai în bătrîna crăușă
Care scărție hodorigit de-ai crede că lumea
Stă să-și iasă din vechile-i vecinice închee-
ture.
Groaznic s'a îmbătăt bătrînul — soarele
zice —
Nu-l minune-a băt jumătate din oceanul
pacific
Rău îl mai umblă prin pantece-acum băg-
tura amară
Însă 's eu de vină... c'umplut-am de nori
păhare
Cu apele mării adănci, boite cu roșă lumină.
Cine dracul știa acum că de cap o să-și
facă?
Ah! moșneagul bețiv e în stare într'o zi
să ruine
Toate societățile de asigurare din țară...
Soarele 'și bagă capul prin nori și limba
și-o scoate.
Și e'o rasă gădila barba bătrînului rege.
Hehe! zice bătrînul rîzînd — ce faci tu,
Pepeleo?
Tînăr, hal? De mit de ani tot tînăr te vîd eu,
Pare-mi că dai pe obraz cu roș după moda
de astăzi
Altfel nu 'nțeleg cum tînăr de-o mie de
ori ești.
— Tac! moșnege făr' de obraz, te du, te
trezește...

Vezi în ce stare te ești, coroana îți stă pe
ureche
Și în veselia ta proastă lumea ruini tu!
Însă-a popoarelor blonde de stele guvern
'ndărățnici
Vai, nu făcuse șosea cum se cade pe câmp
albastru
Și se răstoarnă carul și rău se 'nglodează
bătrînul...
Mai că era să i rămăie ciuboatele 'n gîoacă
de nori.
Hei, ce-l pîsa! El norii frămîntă jucînd
mocăneasca
Și pe-un vînt 'apucă de cap, făcîndu-l moriș
Se tăvălia peste cap și pișcat de-un pur
de fulger
Se scărpină de-un șir de păduri ca de un
gard de răchită...
Norii roșesc de rușine și fug, ear vîntul
culcă
Intre codri și munți... Uraganul mahmur pe
ticnește
Spre-a-l primi pe bolnavul bătrîn în sură
hale.
El își ia coroana din cap și în cul o atîră
De scipește 'n noapte frumoasă și roșă
fulger
Increment în nori. Cojocul 'l anină
El de cuptor... ciubote descultă și negrele
obiecte
Cât două lamuri arate le 'ntinde la foz
Gheenei
Și se usuc... Chimirul descinge și vară din
tr'însul
Galbeni aprinși într'un vechiu căuș afum
de pe vatră,
Mare cât o pivniță... 'n patu-l de plăt
'nfoiaș

Un mijloc
necondiționat de
lipsă pentru
popor și casă

Dă ajutor
sigur și grabnic
pentru
suferinzi, bolnavi

ELSA-FLUIDUL

lui FELLER.

Fluid din esență de plante excelent și de o mie de ori probat cu marca „Elsa“ care ajută eficient și vindecă cele mai multe boale.

„Elsa-Fluidul“ lui Feller e precum arată de 12546 de scrisori de mulțumită, un mijoc probat de preventivă la dureri de cap, de urechi, de nervi, la tremurări, slăbiciuni, la ustăneli, la dureri de dinți, departe mirosul greu din gură, întărește gingiile. — Lucră cu rezultat la durerile mușchilor născute din răceală sau din tragere de aer, la junghiuri din coaste, și din șele, la sfășierile din membrele corpului, mătrice, reumatism, slăbiciuni de mâni și de picioare, la galbănare și la slăbiciunea de ochi. — Neîntrecut la atacuri de amețeli, tironă, tuse, răgușeală, friguri și asudări, la dureri înăbrânite sau noi de stomac, în lipsa de apetit, leșinare, colică la apășări de stomac, la zgirciuri și zvâcnituri de inimă, la catar și la multe alte dureri. Bolnavii mulțumitori scriu după experiența lor, că :

„Elsa-Fluidul“ lui Feller a vindecat iute și sigur și dureri de carl nu să amintește în îndrumarea de folosință. — Poți să consulți și medicul, cum trebuie să folosești „Elsa-Fluidul“ lui Feller, căci cel mai mulți domni doctori, cari au făcut probă cu acest mijloc la pacienții lor, îl comandă foarte călduros

„Elsa-Fluidul“ lui Feller este numai acela, care poartă pe avizul de folosință alăturat, subscrierea „Feller“, și care are fiecare sticlă eticheta de sus cu marca „Elsa“, să nu se confunde cu nici un alt fluid, și să ceri totdeauna numai „Elsa-Fluidul“ lui Feller. Să vă feriți de imitări.

„Elsa-Fluidul“ lui Feller cu marca „Elsa“ a fost distins la expozițiile din Paris, Berlin, Londra, Marseile, Nizza și Roma cu medalii de aur și argint, cu diplome de onoare.

PREȚURI:	1 Duzină	— 12 sticlute sau	6 sticle duble	5 — coroane
Prin poștă nu se trimite mai puțin decât 12 sticlute.	2	— 24	— 12	— 8.60
	3	— 36	— 18	— 12.40
	4	— 48	— 24	— 16.—
	5	— 60	— 30	— 20.—

Ca mijloc de purtare se recomandă la Elsa-Fluid pentru durerile de stomac Rabarbera Elsa-Fluidul lui Feller. Un pachet (6 cutii) 4.— cor.

Cel-ee comandă a doua-ora primește după 12 sticlute 1 sticlă gratuit. — Embalagiul e franco și gratuit; pe lângă rambursă să trimită prin singur producătorul :

EUGEN V. FELLER

liferantul Alteței Sale prințului Filip de Bourbon

farmacist în Stubica, strada Bisericeii Nr. 92, (Comitatul Agram.)

Depozitul principal în Budapesta: la farmacia Iosif de Török, Király-utca 12, Dr. Eggers „Reichs-Palatin“, farmacist, Váci-körut 17 și la farmacia Béla Zoltán, V. Szabadág-tér. În Arad se capătă la farmacia Iulius Tábor și Kelemen v. Földes.

Scrisori nenumărate de recunoștință și de mulțumită, a căror originale stau la dispoziția ori-și-cui!

Tusa și catarul bronchial de ani delungăți mi-au trecut numai de minunatul D-Voastre leac, de Elsa-Fluid.
Serie la 6/III. 1902.
Kis-Óz (comit. Torontal)

Nicolau Fritz,
proprietar mare.

O femeie, care a fost dată pe jumătate moartă a casă, sa vindecat cu totul numai și numai de minunatul D-Tale leac, Elsa-Fluid. Elsa-Fluidul D-Tale este cel mai bun medicament pentru toate morburile.
Serie la 8/III. 1902.
(Bács-Bodogh-m.)

Farkas Béla,
Német-Palánka.

„VICTORIA“

instituit de credit și economii, societate pe acții.

Sediul: Arad, casa proprie, calea Arhiducele Iosif nr. 2.

Intemeiată la 1887.

Capital de acții: 600.000 cor. — Fond de rezervă 300.000 cor.

Depunerii 3.000.000 cor. — Circulația anuală 44.000.000 cor.

Primește depunerii spre fructificare, după cari solvește 5% interese fără privire la termenul de abdicere. — Darea de venit după interese încă o solvește institutului separat.

După starea casei depunerii până la 2000 cor. se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere. Depunerii se pot face și prin poștă și se efectuează momentan după sosirea comanda.

Direcțiunea institutului.

657 — 25

Cel mai plăcut și cel mai bun preparat pentru vopsirea părului este MELANOGENE

de culoare neagră și brunetă. — În timp de câteva minute prin acest excelent și nestricăcios preparat se pot vopsi în culoare neagră sau brunetă: părul, barba și mustața. — Această culoare e permanentă și nu se poate deosebi de culoarea naturală; nu se murdărește și nu se poate spăla nici cu săpun nici cu apă caldă. E nestricăcios și întrebuințarea e foarte simplă. Prețul preparatului e: 2 cor. 80 flieri. Preparatul, care

face părul blond,

ori-cărui păr, în câte-va minute, îi dă atât de plăcuta culoare blond-aurie, în culoarea inului, cenușie sau de ori-ce culoare dorită, fără-ca să atace părul. — Prețul: o sticlă 1 cor., o sticlă mare 2 coroane.

Poftiți a fi cu atențiune la marca de patentă!

TEA HAJDU

este un preparat probat în nenumărate cazuri pentru boale de pept și plămâni.

Se poate folosi cu cel mai bun succes în contra tusei, durerii de gât, răgușelii, în contra tusei măgărești, lugrețoșării, în contra tuturor boalelor de pept; în contra îmbolnăvirii de gât, laringe, plămâni, în contra respirațiilor grele, a boalei de pept și a astmei etc.

Prețul: 50 flieri.

698 — 49

SPIRT CONTRA REUMEI (spirtul „Mankós“)

se vinde în preț de 1 coroană.

S'a dovedit ca un preparat excelent în cazuri de boale de: reumă, de cangrenă, amorțirea mușchilor, dureri de nervi, de crucea spinării, de junghiuri, paralizii, amorțea de mușchi și vine, precum și pentru înviorarea pielii etc. La slăbire din pricina bătrâneții, precum și la oboselile turiștilor, înainte și după ture mai lungi, ajută mult prin ungerea (frecarea) cu acest preparat (numai în exterior). S'a probat în cazuri nenumărate.

Gutori FÖLDES KELEMEN,

apotecă și laborator chimic

Telefon 111.

în ARAD.

Telefon 111.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și înviorază sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, juițuri de ureche, bătaie de inimă, sgârciuri de inimă, astma, auzul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftel de mâncare, răceală la mâni și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, udului în pat, influența, insomnia, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui și contra multor alte boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Inșușirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe departe vindecă cu succes boalele aflătoare, eară pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurării, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari prețuiesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oțelos oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și respândit.

Chiar și țeștințata estraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțelegere.

624 — 128

Prețul aparatului mare e Cor. 6. folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4. folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și expedare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42./K colțul str. Kálmán.